

Datum: 30 november 2023

Onderwerp: TNO-Jaarrapportage Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit 2022

Aan: Geadresseerde

Beste partner, lezer,

Als onderdeel van het Regionaal Meetnet maakt TNO een jaarlijkse analyse van de sensormetingen zoals deze nu in Zuidoost-Brabant plaatsvinden. De TNO-jaarrapportage 2022 wordt via deze brief aan u aangeboden.

Het Regionaal Meetnet* draagt bij aan een gezondere leefomgeving in Zuidoost-Brabant door te onderzoeken hoe innovatieve sensortechnieken inzicht kunnen bieden in de regionale luchtkwaliteit, op welke manieren meetgegevens kunnen bijdragen aan campagnes ten behoeve van gedragsverandering in de samenleving en de wijze waarop monitoring in het kader van de Omgevingswet mogelijk kan worden gemaakt.

Analyse en rapportage meetresultaten 2022

In de bijgaande infographic zijn de huidige inzichten en belangrijkste aanbevelingen voor verbetering van de luchtkwaliteit vanuit de jaarrapportage 2022 samengevat. Hier valt bijvoorbeeld in te ontdekken dat:

- **Stedelijk gebied:** Stikstofdioxide (NO₂) wordt sterk lokaal bepaald waarbij verkeer een belangrijke bron is. Concentratiepieken worden gemeten tijdens de ochtend- en avondspits gedurende werkdagen. In het stedelijk gebied liggen de concentraties daarbij hoger dan in het buitengebied. Op zaterdag en zondag is de ochtendpiek, ook in de stad, gemiddeld bijna niet waarneembaar doordat er dan veel minder verkeer is. Dit verschil tussen week- en weekenddagen geeft een indicatie van het belang van verkeer gerelateerde maatregelen om NO₂ concentraties te verlagen.
- **Buitengebied:** Naar schatting komt meer dan tweederde van het fijnstof de regio binnengewaaaid als achtergrondbelasting. Met name bij (noord-)oostenwind is dit zo. Opvallend is de relatieve toename van kleinere deeltjes (PM_{2.5}) tijdens de winterperiode. Dit valt samen met een toename van roet, gemeten aan het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit, in de stad én buitengebied. Waarschijnlijk komt dit door toenemende verbrandingsemissies door verwarming en, wellicht, transport. Mogelijke invloed van veehouderij is te zien in pieken van grove deeltjes fijnstof (PM₁₀) op enkele locaties. Niet alle meetlocaties gericht op veehouderij meten echter deze pieken, wat erop duidt dat type veehouderij, specifieke activiteiten of lokale omgevingsfactoren een rol spelen in wat we terugzien.
- **Luchthavengebied:** In het luchthavengebied meten we ultrafijnstof op drie meetlocaties. De invloed van vliegverkeer en het nabije autoverkeer is te zien in deze metingen. Dit levert gedurende de dag een verhoging op van ultrafijnstof op de meetlocaties in het luchthavengebied, met uitschieters op plekken benedenwinds van luchthaven en (snel-)wegen. In hoeverre dit ultrafijnstof zich over de rest van de regio verspreidt is een vraag voor verder onderzoek.

Datum: 30 november 2023

Onderwerp: TNO-Jaarrapportage Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit 2022

Hoe kunt u het meetnet gebruiken?

De meetgegevens van het Regionaal Meetnet zijn openbaar toegankelijk voor eigen gebruik door overheden, bedrijfsleven en burgers. Zie [Fijnstof-monitoring](#) en/of [Samen Meten \(ook vindbaar via \[www.odzob.nl/meetnet\]\(http://www.odzob.nl/meetnet\)\)](#). Heeft u bijvoorbeeld al eens gedacht aan de volgende mogelijkheden?

- *Fijnstof en stikstofdioxide in het omgevingsplan:* Onder de Omgevingswet wordt het mogelijk om een lagere norm voor onder meer fijnstof en stikstofdioxide¹ op te nemen dan de Europese normen en daarmee te gaan voor een gezondere leefomgeving. Dat mag een begrenzend norm zijn (de belasting is nog lager dan de nieuwe norm) of een beperkende (de belasting is al hoger dan de nieuwe norm). In het laatste geval is volgens de Omgevingswet een omgevingsprogramma luchtkwaliteit nodig met maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Data van het Regionaal Meetnet kan hierbij waardevolle input geven.
- *Selectie van verkeersmaatregelen:* Zoals de meetresultaten laten zien is verkeer binnen de stad de belangrijkste bron van stikstofdioxide. Via een verkeersanalyse kan beoordeeld worden welke verkeersmaatregelen nodig zijn om de concentratie van verontreinigde stoffen te verminderen. De meetdata kan hier verdere onderbouwing aan geven. Het helpt hierbij een selectie te maken van verkeersmaatregelen, bijvoorbeeld in de context van het Schone Luchtakkoord (SLA).
- *Vuurwerkverbod:* In Eindhoven is recent een vuurwerkverbod ingevoerd (zie [Eindhoven krijgt vuurwerk- en lichtshow, vuurwerkverbod wordt definitief](#)). Uit een combinatie van verschillende soorten meetdata bleek dat de bijdrage van fijnstof tijdens oudjaar zodanig hoog is dat deze een gezondheidsbelasting geeft die gelijk is aan 5 maanden blootstelling tijdens normale werkdagen. Hier zijn onder andere ook meetgegevens van het Regionaal Meetnet voor gebruikt welke een overzicht geven over de toename van fijnstof rond oudjaar in de gehele stad (en regio).

Vervolgacties voor 2024

In het verlengde van deze rapportage en de ervaringen en kennis opgedaan tot dusver, breiden we onze inzet voor een schonere regio in 2024 uit. Hiervoor gaan we aan de slag met een drietal pijlers, te weten "Meten en kennisbasis", "Inzicht delen" en "Instrumenten". Binnen de eerste pijler gaan we ons richten op aansprekende mobiele meetcampagnes in de regio, welke een inspiratie kunnen vormen voor het werken aan schone lucht. Onder de tweede pijler vallen activiteiten om inzichten uit het meetnet nog meer te verspreiden in de regio en het samen werken aan schone lucht te stimuleren. Binnen de derde pijler worden nieuwe manieren vormgegeven om de operationele meetgegevens en kennis voortkomend uit het Regionaal Meetnet toegankelijk en bruikbaar te maken voor burgers, bedrijfsleven en overheid voor hun eigen schone lucht aanpak.

¹ Op basis van artikel 2.11 Omgevingswet en artikel 2.1a Besluit kwaliteit leefomgeving

Datum: 30 november 2023

Onderwerp: TNO-Jaarrapportage Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit 2022

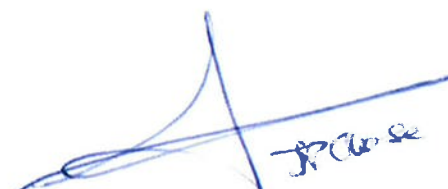
Neem contact met ons op

De TNO jaarrapportage over 2022 brengt de regionale luchtkwaliteit verder in beeld. Via werksessies in de regio zullen we de tot dusver opgedane kennis samen met gemeenten omzetten in handelingsperspectief om de luchtkwaliteit te verbeteren. Ook zijn we benieuwd welke mogelijke aanvullende behoeftes er leven bij u. Uw vragen, opmerkingen en suggesties naar aanleiding van deze rapportage of het meetnet in zijn algemeenheid horen we dan ook graag en kunt u sturen naar meetnet@odzob.nl.

Met vriendelijke groet,

Marinus Biemans
Lid Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Voorzitter Stuurgroep Regionaal Meetnet

Jean-Paul Close
Opdrachtgever AiREAS
Lid Regiegroep Regionaal Meetnet

Bijlagen

- Infographic
- TNO-Rapportage: 'Regionaal Meetnet ILM2 in Zuidoost-Brabant: Jaarrapportage 2022'

*Regionaal Innovatief Lucht Meetnet (ILM2.0)

In 2020 zijn we met de deelnemende partners* gestart met het opzetten van een Regionaal Meetnet lucht (Innovatief Lucht Meetnet 2.0) in Zuidoost-Brabant. Het Regionaal Meetnet is een samenwerkingsverband met als doel om de kwaliteit van de lucht te meten en te monitoren in het stedelijk gebied, het buitengebied en de omgeving van de luchthaven Eindhoven. Nagenoeg alle regiogemeenten in Zuidoost-Brabant, de provincie en de gemeenten Boxtel en Meierijstad zijn aangesloten bij het Regionaal Meetnet. Het Meetnet heeft ca. 50 innovatieve meetstations operationeel die (ultra) fijnstof en stikstofdioxide meten (zie [Fijnstof-monitoring](#) en/of [Samen Meten](#)). Samen met de drie meetstations van het Landelijke Meetnet Luchtkwaliteit kunnen we de luchtkwaliteit daardoor in de regio fijnmazig en continu (24/7) monitoren via open data. www.odzob.nl/meetnet

Provincie Noord-Brabant

AIREAS

EINDHOVEN

TNO innovation for life

Rijksoverheid en
Staatsoverheid
Zuidoost-Brabant

GGD
Brabant-Zuidoost

Universiteit Utrecht

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT